

med dem. Jeg føler mig overbevist om, at dette Thing aldrig nogenstinde vil være imod, at vi skulle følge med paa den rene Videnskabeligheds Omraade, thi ville vi anses for en Nation blandt de andre Nationer i Verden, saa ere vi naturligvis absolut nødt til at følge med paa dette Omraade. Vi have jo havt Videnskabsmænd, hvis Navne ere naaede langt udover Danmarks Grændser, og jeg haaber, at vi aldrig nogenstinde skulle komme til at mangle saadanne.

Jeg skal nu vende mig til den anden Side af Sagen, nemlig til Kommunitet. Det er jo her i Lovforslaget foreslaaet, at der til Universitetets Kapitalformue skal overføres 1,250,000 Kr. fra Statskassen og 750,000 Kr. fra Kommunitetets Kapitalformue. Naar man nu gennemgaar den Betænkning, som Kommissionen har afgivet, og som den høitærede Minister har tilstillet Thingets Medlemmer, saa faar man tydelig og klart at se, at Kommunitetet til Dato har været og fremdeles skulde vedblive at være en Malkefo for Universitetet, men jeg vil da spørge: Er det da nu virkelig ogsaa rigtig, at Kommunitetet saaledes skal være en Ko, som malkes af Universitetet? Dersom vi f. Ex. tænke os, at Theatret var en selvstændig Institution, som havde Overstud og fik opsparet sig en Formue, hvad vilde de Herrer saa sige, dersom man tog Noget af denne Formue og gav til et andet Formaal, selv om det ogsaa var et med Theatret beslegtet Formaal? Vilde de da ikke sige, at saa længe som de Forordninger, der stillede til Theatret, ikke vare tilfredsstillende, kunde der slet ikke være Tale om extraordinært at give Noget af dettes Midler til en anden Anstalt, selv om den maatte var beslegtet med Theatret og kunde have Gavn deraf? Det fortælles, at i 1879 havde Kommunitetet en Kapitalformue af 3,675,979 Kr., hvorimod Universitetets Kapitalformue til samme Tid ikke var større end 1,524,000 Kr. Men førend vi skulle have saa travlt med at faae Noget af Kommunitetets Kapitalformue ført over til Universitetets Kapitalformue, forekommer det mig virkelig, at vi først skulle se efter, hvorledes det egentlig staaar til med Kommunitetet, med dets Oprindelse og med den Bestemmelse, som det har. Det blev jo af min ærede Sidemand tilhøire (Hørup) fremdraget, at Kommunitetet havde mange andre Formaal, og at der var opkommet mange andre Ting, siden Kommunitetet var blevet større, f. Ex. den Anstalt, som ligger tæt ved Universitetet, nemlig den polytekniske Lærestanstalt og flere andre Ting, og det skal siges til den nuværende høitærede Kirkeministers Ære, at han jo har ment, at der af disse Midler ogsaa maatte bruges Noget til Smaafolk. Naar vi endvidere se paa Forholdene ved Regentzen, kunne vi da sige, at Forholdene der virkelig ere saadanne, at der ikke trænges til Noget? (Udbrydelse.) De Herrer maa ingenlunde tro, at jeg vil tillade mig at foreslaa,

at vi skulle bygge en ny Regentzen, men naar Formaalet ikke bliver bedre fyldestgjort, end det for Diebliffet bliver fyldestgjort paa Regentzen, saa forekommer det mig, at det vilde være rigtigt og naturligt først at tænke herpaa, førend vi begynde at tage af Kommunitetets Kapitalformue og give deraf til en helt anden Anstalt. Vi vide jo, at Forholdene paa Regentzen ere saaledes, at de Studerende for Størstedelen bo to Mand sammen, saa at de maa studere sammen i eet Værelse (Udbrydelse). Er dette ikke meget uheldigt? Det forekommer mig at være meget uheldigt, at to Mænd, som maatte studere høist forskjellige Videnskaber, skulle være nødt til at fortænde hverandre og gjøre hverandre Uro, hvad de jo ville komme til, naar de i samme Værelse studere forskellige Videnskaber og skulle have forskellige Ting fat. Naar man altsaa har saa mange Penge ved Kommunitetet, at man ikke veed, hvorledes man skal faae Ende paa dem, forekommer det mig, at vi først maa se efter, at de Formaal, som Kommunitetet er stiftet for, virkelig ogsaa først kunne blive fyldestgjorte; og jeg skulde derfor ikke have det Mindste imod, om vi kunde komme til at gaa længere frem i den Retning og ad den Vej, som den høitærede Minister er staaet ind paa, nemlig den Vej, som blev antydet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Hørup), saaledes, at ogsaa andre Folk, som ikke ligefrem direkte studerede ved Universitetet, kunde faae Hjælp til deres videnskabelige Uddannelse. Det forekommer mig, at dette ligger nok saa nær og er mere stemmende med Kommunitetets Oprindelse og hele den Pietetsfølelse, som der har været saa meget Tale om, end at gaa den Vej, som de Herrer ville gaa, idet de have saa travlt med, at vi ikke kunne faae Ende paa disse Penge, medmindre vi ville give dem til Universitetets Kapitalformue; dette skal jeg henstille. Hvis dette Lovforslag vedtages her, vil det have til Følge, at der bliver henlagt en Kapitalformue af 2 Mill. Kr., og naar Universitetet forud har 1,524,000 Kr., saa vil det altsaa ialt have en Kapitalformue af 3,524,000 Kr. Desforuden skulde jo Staten og Kommunitetet hvert Aar til sammen styde 80,000 Kr. til. Det forekommer mig, at, naar vi skulle gaa ind paa saa store Forlangender af Statskassen og af de særlige Fonds, maa den høitærede Minister til Gjengjæld byde de Folk Noget, som se anderledes paa Sagen end dem, der holde sig nær til Universitetet. Men jeg maa tilstaa, at efter min Opfattelse er det Forslag, som er fremsat her af den ærede Minister og af Kommissionens Flertal, et altsor vidtgaaende Forslag ligeoverfor os, som se anderledes paa Sagen.

Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) er gaaet endnu videre; det forekommer mig, at hans Forslag er værre end det Forslag, som den ærede Minister har stillet,